

Wat kan de patiënt zelf doen?

Behandeling van schizofrenie

Deze bestaan in grote lijnen uit twee delen:

- Medicijnen
- Een gunstige omgeving

Medicijnen

Een bepaald soort medicijnen, antipsychotica genoemd, spelen een belangrijke rol in de behandeling van schizofrenie. Ze kunnen de wanen of hallucinaties verminderen en helpen helderder te denken. Ook kunnen ze de patiënten in zekere mate beschermen tegen de spanningen van het leven van alle dagen.

Het gunstige effect van medicijnen treedt niet direct na innemen op. Het is van groot belang dat ze volgens voorschrift worden ingenomen.

Antipsychotica helpen niet alleen tegen aanwezige psychotische verschijnselen, maar helpen ook een psychotische periode te voorkomen.

Zoals alle medicijnen kunnen ook de antipsychotica bijwerkingen hebben. Deze kunnen onaangenaam zijn en voor de patiënt een reden vormen ermee te stoppen. Er zijn echter middelen tegen deze bijwerkingen. In tegenstelling tot de gewenste antipsychotische werking treden de bijwerkingen vaak wel snel na het starten met de medicijnen op.

Indien de patiënt leert aanvaarden dat er sprake is van een ziekte, zijn er een aantal dingen die de patiënt zelf kan doen om te voorkomen dat er een nieuwe psychose komt:

- Regelmatig medicijnen gebruiken in overleg met de behandelaar;
- Leren herkennen van verschijnselen die een nieuwe psychose; aankondigen en bespreken met de behandelaar;
- Niet teveel hoop op de vork nemen, leren welke dingen speciaal spanning geven en spanning doseren;
- Structuur in de dag brengen door zowel activiteiten als ontspanning;
- Regelmatig leven met voldoende nachtrust;
- Geen alcohol en/of drugs gebruiken.

**Psychische Stabiliteit- Altijd
Geestelijke Gezondheidszorg
Belangrijker dan u beseft!**

Psychiatrisch Centrum Suriname (PCS)

Letitia Vriesdelaan 1-3,
Paramaribo, Suriname

Telefoon: (597) 477190
Fax: (597) 477072

E-mail: info@pcs.sr
www.pcs.sr

Psychiatrisch Centrum Suriname (PCS)

**Psychose
en
schizofrenie**

Schizofrenie

Schizofrenie is een ziekte van de hersenen, een vorm van chronische psychose en **de meest ernstige psychotische stoornis**. Hierbij is het denken, gevoelsleven en gedrag van de patiënt ernstig verstoort geraakt. De ziekte wordt gekenmerkt door periodes met vreemd en verward denken, praten en gedrag: de zogenaamde psychotische perioden. Verder lijdt de patiënt aan een achteruitgang van zijn of haar psychisch en sociaal functioneren. In een psychotische periode is het besef van de werkelijkheid verminderd. Het onderscheid tussen fantasie en werkelijkheid is zoek. Tijdens de psychotische periode, maar ook ervoor en erna, kan de patiënt een sombere of onrustige indruk maken, belangstelling voor de gewone dagelijks dingen verliezen en minder gevoelens tonen.

Schizofrenie wordt gekenmerkt door terugkerende periode van psychotische verschijnselen; vreemd en verward denken, praten en gedragen. Belangstelling en gevoelens kunnen veranderen.

Schizofrenie is een ziekte die, voor zover nu bekend, niet te genezen is. Wel kunnen de psychotische verschijnselen, die per patiënt wisselen in soort en ernst, worden behandeld. De ziekte is – ernstige uitzonderingen daar gelaten- over het algemeen redelijk onder controle te houden door behandeling met medicijnen. Deze blijven vaak voor de rest van het leven nodig.

Psychose

Een psychose kan voorkomen zonder dat er een directe aanleiding voor is. De eerste psychose begint vaak in de jeugd, tussen het zestiende en vijfentwintigste levensjaar. Als iemand een psychose heeft doorgemaakt is de kans om nog eens een psychose te krijgen erg groot. Zonder een goede behandeling ligt die rond de 85%.

Iedereen loopt de kans schizofrenie te krijgen. Het komt voor in alle lagen van de bevolking en over de hele wereld, zowel in arme als in rijke landen. In Suriname lijden circa 1500-1800 (4 per 1000 inwoners) mensen aan schizofrenie. Elk jaar komen er 60-80 nieuwe gevallen bij (0.2 per 100 inwoners).

Verschijnselen van schizofrenie

Psychotische verschijnselen zoals:

- Wanen. Wanen zijn denkbeelden die niet op waarheden berusten, maar die voor de patiënt waar zijn. Zo kan men denken achtervolgd te worden, vergiftigd te worden of de overtuiging hebben de wereld te moeten redden;
- Hallucinaties. Bij hallucinaties worden dingen waargenomen die er in werkelijkheid niet zijn. De meest voorkomende hallucinatie is het horen van stemmen. Soms geven de stemmen opdrachten of schelden de patiënt uit.
- Angst;
- Vreemd en verward gedrag;
- Chaotisch denken;
- Weinig of niet meer slapen;
- Sterke verandering van het sociaal gedrag, vooral merkbaar bij zaken als zelfverzorging, school, werk huishouden en contacten met anderen.

Psychotische mensen zijn over het algemeen niet agressief, maar het kan voorkomen.

Verschijnselen naast de psychose

Hoewel de psychotische verschijnselen soms kort, soms lang aanwezig kunnen blijven en soms helemaal niet verdwijnen, komen ze meestal alleen in perioden voor. Tussen zulke perioden kunnen zogenaamde negatieve verschijnselen aanwezig zijn:

- Verminderde energie, minder initiatief;
- Somber en uitgeblust zijn
- Een leeg gevoel en minder belangstelling voor de omgeving dan voorheen;
- Een grote behoefte om alleen te zijn;
- Verminderde aandacht en concentratie;
- Een moe gevoel, veel op bed willen liggen;
- Minder heftige of vlakke emoties.

Schizofrenie is een ernstige ziekte met veel verschillende verschijnselen die iemands leven aanzienlijk kunnen verstoren.

Omdat alcohol en/of drugs de angst tijdelijk even doet verdwijnen, nemen sommige patiënten hun toevlucht tot dit soort middelen. Een feit is dat drugs psychotische verschijnselen kunnen uitlokken. Ze veroorzaken de ziekte echter niet.

Oorzaken van schizofrenie

Biologische factoren spelen een rol bij het ontstaan van de ziekte. De ziekte brengt meestal een verhoogde gevoeligheid voor stress met zich mee, waardoor psychosociale factoren, zoals leefsituatie en werkomstandigheden, mede bepalend zijn voor het verloop ervan.